

Sygn. akt I CSK 2867/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko Gminie Miejskiej K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 sierpnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.700,-
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej Gminy Miejskiej K. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z 30 listopada 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy przyjęcie w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, że roszczenie o wyrównanie, czy też o uzupełnienie dotacji oświatowej ma charakter odszkodowawczy, a podstawę tak dochodzonego roszczenia stanowi stosowany *per analogiam* art. 471 k.c., powoduje jednocześnie przyjęcie, iż szkodą jest już samo nieotrzymanie świadczenia publicznoprawnego w należytej wysokości bez konieczności wykazywania, że podmiot uprawniony do otrzymania dotacji zrealizował zadania z zaangażowaniem środków własnych, czy też przeciwnie – konieczne jest

wykazanie, że osoba prowadząca przedszkole pokryła z własnych środków wydatki, które powinny być pokryte z niewypłaconej dotacji, a szkodą jest jedynie strata odpowiadająca tego rodzaju wydatkom; 2) czy zasadnym jest zakwalifikowanie niewypłaconej kwoty dotacji jako szkody samoistnej, czyli takiej, która powstała przez sam fakt niewypłacenia dotacji w należytej wysokości, zaś podmiot dochodzący roszczeń z tego tytułu nie musi wykazywać żadnego uszczerbku w swoim majątku, ale wystarczy, że udowodni, że kwota przyznanej dotacji została zaniżona, a jeżeli tak, to, czy szkoda ta powinna być utożsamiana z *lucrum cessans*; 3) czy w przypadku powództwa wywodzonego na podstawie art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. - o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2021 poz. 1915, dalej: „u.s.o.”) istnieje możliwość zakwalifikowania go jako nadużycie prawa podmiotowego na podstawie art. 5 k.c., biorąc pod uwagę upływ czasu od jego powstania, który być może czyni niemożliwym do osiągnięcia cel, na który można przeznaczyć dotację przez organ prowadzący przedszkole niepubliczne, czy ewentualnie do nadużycia prawa podmiotowego może dojść jedynie wtedy, kiedy strona pozwana wykaże, że niewypłacona część dotacji i tak nie zostałaby wydatkowana należycie i podlegałaby zwrotowi.

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości na tle wskazanych przepisów nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Problematyka dotycząca roszczeń o zapłatę kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą dotacji należnej a kwotą dotacji wypłaconej, a także kwestia oceny zasadności powództwa z punktu widzenia zasad współżycia społecznego, były przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Stwierdzono, że podmiot uprawniony do dotacji, która została wypłacona w zaniżonej wysokości może domagać się świadczenia odpowiadającego kwocie przeznaczonej na wykonanie zadania publicznego, objętego dotacją. Podniesiono, że szczególna natura dotacji ma to znaczenie, że stwarza możliwość wykazania przez jednostkę samorządu terytorialnego, że kwota dotacji nie zostałaby wydatkowana należycie i podlegałaby zwrotowi. (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 2021 r., V CSKP 63/21; z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18, OSNC-ZD 2022, nr 2, poz. 17; por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2021 r., V CSKP 45/21). Nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu

Najwyższego w tym zakresie. Co się zaś tyczy art. 5 k.c., nie budzi wątpliwości, że skorzystanie z dobrodziejstwa tego przepisu jest możliwe jedynie wyjątkowo i kluczowa jest w tym zakresie ocena okoliczności sprawy przez sąd *meriti*. Sformułowane przez skarżącą kwestie nie mają charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Wyartykułowane problemy mają charakter kazuistyczny i mają służyć uzyskaniu przez skarżącą odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skarżąca, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji co do zasadności roszczenia powódki, podnosząc m.in., że uzyskanie przez nią dotacji w zaniżonej wysokości stanowiło szkodę i choć skarżąca mogła dowodzić w postępowaniu, że kwota dotacji nie została wydatkowana należycie i podlegałaby zwrotowi, to nawet nie twierdziła, a wręcz nawet nie zasygnalizowała takich twierdzeń, a także wskazując, że – w okolicznościach sprawy - nie sposób uznać, iż żądanie przez powódkę świadczenia dotacji we właściwie obliczonej wysokości stanowi nadużycie prawa. W istocie skarżąca kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Oparcie zaś wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności

uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06).

W ocenie skarżącej istnieje konieczność wykładni art. 90 ust. 2b u.s.o. w zw. z art. 471 k.c., które wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wyartykułowana przez skarżącą potrzeba wykładni powołanych przepisów, stanowi w istocie powtórzenie sformułowanych przez nią problemów, mających stanowić istotne zagadnienie prawne. Kwestia ta dotyczy powstałych *in casu* jej wątpliwości na tle art. 90 ust. 2b u.s.o. w zw. z art. 471 k.c. Skarżąca pod pozorem potrzeby wykładni powołanych przepisów polemizuje ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, o czym była mowa wyżej. Nie ma zatem argumentów jurydycznych przemawiających za potrzebą wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w sformułowanej przez skarżącą kwestii.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

[as]